

ВПП 2.2.21. Підприємництво і бізнес-культура

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Підприємництво і бізнес-культура» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО «Бакалавр» спеціальності «Економіка».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є соціально-економічні аспекти підприємництва та агробізнесу, організації та функціонування малого та середнього бізнесу на селі, визначення економічної ефективності аграрних підприємницьких структур.

Міждисциплінарні зв'язки:

Окрім елементи змістовного наповнення навчальної дисципліни «Підприємництво і бізнес-культура» розглядалися попередньо при вивченні навчальних дисциплін: «Організація виробництва», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства».

Знання набуті під час вивчення навчальної дисципліни «Підприємництво і бізнес-культура» можуть бути використані при вивченні наступних навчальних дисциплін: «Внутрішні економічні механізми аграрного підприємства», «Організаційне проектування підприємства», «Стратегія підприємства».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Підприємництво і бізнес-культура» є формування у студентів знань та вмінь щодо відкриття і успішного ведення власного бізнесу в сільськогосподарському виробництві України та пов'язаних з ним сферах підприємницької діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Підприємництво і бізнес-культура» є вивчення актуальних проблем методології, методики та організації підприємництва, його організаційної структури, основні організаційні форми бізнесу.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми у здобувачів вищої освіти має бути сформовані наступні елементи компетентності:

знати: існуючі організаційно-правові форми господарювання та основи формування структур малого й середнього бізнесу на селі; культуру бізнесу, особистісні якості підприємця, необхідні для успіху в бізнесі; методи вивчення та прогнозування ринкового середовища, визначення виду підприємницької діяльності та її доцільність, найбільш раціональної форми організації бізнесу.

вміти: порядок відкриття власної справи, основи бізнес-планування, розробка засновницьких документів та бізнес-планів, визначення перспектив бізнесової діяльності; механізми податкової та кредитної системи в Україні, визначення розмірів сплати податків; методика обліку та звітності в підприємницькій діяльності; методи формування виробничо-економічних зв'язків, можливі ризики в бізнесі та шляхи їх запобігання чи зменшення; складання договорів на оренду землі та майна і визначення розміру орендної плати; визначення економічної ефективності роботи підприємств малого та середнього бізнесу.

способи мислення:

– формування суджень – форми відображення об'єктивної дійсності, яка полягає у ствердженнях наявності або відсутності ознак, властивостей у процесі ціноутворення;

– пропонування міркувань – низки пов'язаних суджень, спрямованих на те, щоб з'ясувати істинність якої-небудь думки у сфері ціноутворення, доведення її або заперечення;

– створення умовиводів – виведення з одного або декількох суджень в області ціноутворення;

– генерування понять – пізнання сутності предметів і явищ у межах системи ціноутворення в їх істотних зв'язках, узагальнення їх істотних ознак.

професійні, світоглядні і громадянські якості:

– здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного освоєння проблем, організовувати, реалізовувати, презентувати відповідні наукові дослідження;

– ґрунтовні знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження соціально-економічних явищ та процесів у різних сферах діяльності;

– здатність організовувати та проводити дослідження, використовуючи сучасну методологію;

– здатність застосовувати одержані знання з різних предметних сфер спеціальності для формулювання нових теоретичних трактувань і положень, практичних адресних рекомендацій і пропозицій;

– здатність виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами та процесами, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу;

– ґрунтовні знання особливостей, інструментарію, новітніх напрямків та здатність формувати ефективну сучасну систему маркетингу;

морально-етичні цінності:

– сформувати уявлення про моральні цінності людини;

– здатність висловлювати своє судження про роль і значущість моральних цінностей у житті людини;

– формувати вміння аналізувати мотиви та вчинки людей, моделювати та розв'язувати ситуації, пов'язані з міжнародними економічними відносинами;

– розвивати почуття відповідальності за свій вибір та наслідки вчинків;

– виховувати самостійність, волю, моральність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 години 5 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Соціально-економічні основи підприємництва.

Підприємництво – основи розвитку економіки. Історичні аспекти підприємництва. Трактування терміну «підприємництво». Етапи процесу підприємництва. Класифікація форм підприємництва. Найважливіші функції підприємництва. Риси, що притаманні підприємцю. Принципи за якими здійснюється підприємництво, підприємницька діяльність. Особистісні чинники підприємництва. Підприємницька ідея та механізм її втілення. Сфери заняття підприємницькою діяльністю. Суб'єкти та об'єкти підприємництва. Класифікація підприємницької діяльності. Підприємницька функція. Правові основи підприємницької діяльності.

Тема 2. Організаційно-правові форми господарської діяльності в агробізнесі.

Власність підприємства. Основні типи та форми власності. Організаційні форми підприємств. Види підприємств в залежності від форми власності, способу утворення, від кількості працюючих та обсягу валового доходу від реалізації продукції за рік. Організаційно-правові форми підприємств, їх характеристика.

Тема 3. Формування структур малого і середнього бізнесу на селі.

Основна риса малого підприємництва. Мале підприємництво. Суб'єкти малого підприємництва. Місце і роль малого підприємництва в економіці. Економічна сутність малих підприємств. Позитивні та негативні риси малого бізнесу. Державна підтримка малого бізнесу. Формування і розвиток сфери малого і середнього бізнесу. Критерії визначення малих та середніх підприємств.

Тема 4. Відкриття власної справи.

Складові підприємницької діяльності основні етапи підприємницької діяльності.

Розроблення установчих документів. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Ліквідація та санація підприємницьких культур.

Тема 5. Особисті якості підприємця та культура бізнесу.

Вибір та планування кар'єри у бізнесі. Якості потрібні підприємцю. Етичні та правові критерії підприємництва. Культура підприємництва.

Тема 6. Ринкове середовище в агропромисловій сфері.

Суть ринкового середовища в агропромисловій сфері. Концепція Т. Бариса і Дж. Сталкара. Концепція Лоуренса-Лорша. Вивчення і аналіз чинників внутрішнього середовища. Вивчення і аналіз чинників зовнішнього середовища.

Тема 7. Бізнес-планування в підприємстві.

Сутність, завдання та основне призначення бізнес-плану. Концепція, функції і мета бізнес-плану. Бізнес-аналіз основна передумова планування в підприємстві. Технологія складання бізнес-плану. Структура бізнес-плану.

Тема 8. Податкова та кредитна система у підприємстві.

Системи оподаткування малого та середнього бізнесу. Класифікація податків. Способи залучення фінансових ресурсів. Цінні папери. Акція. Облігація. Вексель. Отримання і погашення кредитів. Види кредитів. Кредитний договір. Способи погашення кредитів.

Тема 9. Економічна ефективність підприємства.

Критерії, методи і показники ефективності. Фінансовий стан сільськогосподарського підприємства та методичні підходи до оцінювання. Аналіз рентабельності підприємства. Показники оцінювання ефективності виробничої діяльності. Ефективність використання капіталу. Ефективність збутової діяльності.

3. Рекомендована література

Основна

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс: зміст та основні коментарі: [Посібник]. Частина I. – Полтава: РВВ ПДАА, 2011. – 299 с.
3. Податковий кодекс: зміст та основні коментарі: [Посібник]. Частина II. – Полтава: РВВ ПДАА, 2011. – 223 с.
4. Малік М.Й., Зіновчук В.В., Луценко Ю.О. та ін. Основи аграрного підприємництва / За ред М.Й. Маліка. – К.: Інститут аграрної економіки, 2001. – 582 с.
5. Ільчук М.М. Підприємницька діяльність та агробізнес: [підручник] / Ільчук М.М., Іщенко Т.Д. та ін.; за ред. М.М. Ільчук, Т.Д. Іщенко. – К.: Вища освіта, 2006. – 543 с.
6. Виноградська А.М. Основи підприємництва: [навчальний посібник] / Виноградська А.М., Кондор, 2005. – 544 с.
7. Мочерний С.В. Основи підприємницької діяльності: [посібник] / Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001
8. Дробот В.І. Бізнес-план розвитку сільськогосподарського підприємства: [навчальний посібник] / Дробот В.І., Мартянов В.П. та ін.. – К.: Мета, 2003 – 336 с.

Допоміжна

1. Лобас М.Г. Організація селянських (фермерських) господарств. // Македонський А.В., Беляєв Д.Є., Грищенко О.В. – К.: 1998. – 228 с.
2. Мельник Л.Ю. «Основи підприємництва і ринкової економіки» [навчальний посібник] / Мельник Л.Ю. – Вища школа – 1995. – 200 с.
3. Покровний С.Ф. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: [навчальний посібник] / Покровний С.Ф., Колош В.М. – К. – 1998. – 195 с.
4. Сизоненко В.О. Підприємництво: [Підручник] / Сизоненко В.О. – К.: Вікар, 1999. – 438 с.

5. Донець Л.І. Основи підприємництва: [навчальний посібник] / Донець Л.І., Романенко Н.Г. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 320 с.

Інформаційні ресурси

1. Пилипчук В. Сучасні бізнес-тенденції та розвиток маркетингу вітчизняних компаній [Електронний ресурс] / В. Пилипчук, О. Данніков // Маркетинг в Україні. – 2008. - № 2 – Режим доступу до журналу: <http://uan.in.ua/upload/iblock/8dd/8ddb2b9b38bb9d7130c31b56af0173fa.pdf>

2. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Журнал «Економіка АПК» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>.